

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної on-line-конференції
(Суми, 21–22 листопада 2019 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2019

Шевчук Сергій Віталійович,

студент

Малиш Дмитро Олексійович,

к.е.н., асистент,

Сумський державний університет, м. Суми

ВПЛИВ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ НА КУРС ГРИВНІ

Валютне регулювання та валютний контроль (ВРВК), як специфічний вид контролю з боку держави, здійснюється в тих країнах, що намагаються обмежувати рух іноземних валют в умовах слабкої місцевої валюти. Приплив /відтік капіталів в інвалюті може створити коливання валютного курсу. Також складовою ВРВК є запровадження контролю над капіталом, що може супроводжуватися обмеженням іноземних інвестицій в країну. Крім того, країни з економікою, що розвивається, зазвичай використовують ВРВК задля обмеження спекуляцій щодо своїх валют. Тобто ВРВК дозволяє країнам краще керувати своєю економікою, контролюючи валютний курс та рух капіталів.

Раніше контроль за іноземною валютою був поширеним у більшості країн (в т.ч. багато країн Західної Європи впроваджували валютний контроль безпосередньо після Другої світової війни). На сьогодні МВФ дозволяє здійснювати валютний контроль фактично тільки для "перехідних економік"(такі країни називаються "країнами статті 14" Угод Міжнародного валютного фонду).

Україна, Росія, Казахстан, кілька ін. ще залишились серед переліку країн, де діє валютний контроль. У цілях та підходах ВРВК цих країн залишається багато спільного. Так, це і обмеження суми валюти, що може вивозитися за кордон, її декларування, обмеження по валютних рахунках,

заборона на використання інвалюти для платежів всередині країни, і до недавнього – фіксовані обмінні курси. І тільки останніми роками в зазначених країнах прийнято рішення щодо валютної лібералізації.

Так, в Україні з 07.02.2019 відбулися певні зміни, що пов'язані насамперед зі зменшенням валютних обмежень. Але чи дієвими були ці обмеження раніше?

Як вже зазначено, основною метою ВРВК є стабілізація слабкої нацвалюти та контроль над рухом капіталу, в тому числі іноземними інвестиціями в країну.

Проаналізуємо взаємозв'язки ключових факторів, що впливають на курс гривні. Середньорічний офіційний курс гривні по відношенню до долара США взято нами на сайті НБУ [1], оцінки обсягів іноземних інвестицій – з показників статистики Світового банку [3], а в якості ще одного ключового чинника, що впливає на курс гривні, розглянемо характеристику політичної стабільності (Political Stability and Absence of Violence) в країні, що оцінюється серед The Worldwide Governance Indicators (WGI) [4].

Прямі іноземні інвестиції (Foreign direct investment, FDI) взято у відносному вираженні (у % до ВВП), оскільки показник курсу гривні використаний безпосередньо у гривнях. Характеристика політичної стабільності (PltStab) представлена авторами даної експертної оцінки [4] у балах від -2.5 до +2,5 (найкращий рівень).

Дані щодо зазначених показників є за період 1998-2018рр. Отже, маємо регресійну залежність (при використанні EXCEL), що є статистично значимою при $p=0,05$, яка є підтвердженою за F-критерієм Фішера, а її параметри – за t-критерієм Стьюдента:

$$UAH/USD = -227,6 \cdot FDI + 3717,0 \cdot PltStab + 5373,6$$

Параметри залежності вказують, що курс гривні буде тим слабше, чим менше % FDI у ВВП, і чим більше політична нестабільність.

Перевірка впливу інших чинників з [4], що характеризують різні аспекти управління державою (Прийняття рішень та підзвітність, Політична

стабільність та відсутність насильства; Ефективність уряду; Регуляторна якість, Верховенство права, Контроль корупції), показала, що суттєвим є вплив тільки Політичної стабільності.

Отже, ні жорсткі регуляторні обмеження, ні навіть позитивна (але майже непомітна) позитивна динаміка у індикатора Верховенство права не вплинули на ситуацію з курсом. Тільки за рахунок загальноекономічної стабілізації можна досягти певних зрушень у цьому напрямку. І це є справою багатьох років для України.

Список використаних джерел

1.Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.

2. Daniel Kaufmann, Aart Kraay and Massimo Mastruzzi (2010). "The Worldwide Governance Indicators : A Summary of Methodology, Data and Analytical Issues". World Bank Policy Research Working Paper No. 5430. URL: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1682130

3. The World Bank Indicators. URL: <https://data.worldbank.org/indicator>.

4. The Worldwide Governance Indicators (WGI) . URL: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>